

AD 1492/2016

Uppdraget att utveckla tjänsten för digital inlämning av årsredovisningar m.m. för alla företagsformer

Delrapport 28 februari 2019
N2018/02033/FF

Sammanfattning

- Tillsammans med berörda myndigheter skapar Bolagsverket förutsättningar för att den finansiella informationen ska kunna återanvändas. Bolagsverket leder och samordnar uppdraget genom att använda befintliga standarder som exempelvis XBRL och iXBRL.
- Taxonomin för regelverket K3 är klar och publicerades i december 2018.
- Bolagsverket önskar att regeringen:
 - ger Bokföringsnämnden i uppdrag och erforderliga resurser för att ansvara för förvaltning och utveckling av taxonomier för de K-regelverk nämnden är normgivare för.
- I kombination med att fler programvaruleverantörer ansluter sig till tjänsten för digital inlämning av årsredovisningar och utökad funktionalitet är Bolagsverkets prognos att användningen av tjänsten kommer att öka.
- Bolagsverkets bedömning av obligatorisk digital inlämning:
 - det bör vara möjligt att införa obligatorium för digitalt inlämnande av årsredovisningar för regelverken K2 och K3 för aktiebolag från det räkenskapsår som inleds 1 januari 2021.
 - att avvakta med obligatorium för övriga företagsformer då kostnaden för att ta fram taxonomier inte står i proportion till nyttan.

1 Uppdraget

1.1 Bakgrund

Bolagsverket fick i mars 2018 i uppdrag av regeringen att utveckla tjänsten för digital inlämning av årsredovisningar för alla företagsformer. Tjänsten ska också utvecklas så att koncernredovisningar kan offentliggöras på samma sätt. I uppdraget ingår också att fortsätta uppdatera och utveckla de taxonomier som behövs för uppdragets genomförande.

1.1.1 Syfte och mål

Syftet med uppdraget är att minska företagens börda att lämna uppgifter samt att effektivisera myndigheters och näringslivets informationshantering. Genom en standardiserad och digitaliserad tjänst för inlämning av årsredovisningar skapas förutsättningar för automatisk återanvändning av finansiell information. Det innebär att företagaren enbart behöver lämna informationen en gång och sedan kan den återanvändas av myndigheter och andra intressenter.

Det kortsiktiga målet är att digital inlämning av årsredovisningar ska vara förstahandsvalet för företag. Det långsiktiga målet är att digital inlämning ska bli obligatoriskt. I Bolagsverkets uppdrag ingår att ta fram förslag på hur och när ett obligatorium kan införas och vad konsekvenserna av förslaget blir för de som berörs. Målet i uppdraget är att samtliga årsredovisningar och koncernredovisningar ska lämnas in digitalt till Bolagsverket senast 2020.

I uppdraget ingår också att ta fram uppskattningar av samhällsekonomisk nytta samt samordningsvinster för myndigheter och företag av att den finansiella informationen återanvänds.

1.2 Delrapportens innehåll

I den här delrapporten redovisar vi status för:

- utveckling av taxonomierna och tjänsten
- insatsområden för att öka användningen av tjänsten
- hur och när ett obligatorium kan införas
- uppskattningar av samhällsekonomisk nytta och samordningsvinster
- standardiserad företagsrapportering, SBR

2 Genomförande av uppdraget

2.1 Förutsättningar för återanvändning

Tillsammans med andra berörda myndigheter skapar Bolagsverket förutsättningar för att den finansiella informationen ska kunna återanvändas. Bolagsverket leder och samordnar uppdraget genom att använda befintliga standarder som exempelvis XBRL och iXBRL.

2.2 Utveckling av taxonomier och tjänsten

Den nuvarande tjänsten som stödjer regelverket K2 har varit i drift sedan den 26 mars 2018. I dagsläget har sex programvaruleverantörer anslutit sig och ytterligare sju leverantörer har slutit avtal med Bolagsverket och planerar att erbjuda sina kunder möjligheten att lämna in årsredovisningen digitalt. Det innebär att flera av de stora programvaruleverantörerna under 2019 kommer öppna tjänsten för sina kunder.

Taxomin för regelverket K3 är klar och publicerades den 17 december 2018. Då kunde programvaruleverantörerna påbörja sitt utvecklingsarbete för att anpassa sina programvaror för de aktiebolag som använder K3. Från och med den 9 februari kan Bolagsverket ta emot digitala årsredovisningar som följer K3 (dock ännu inte från företag som också ska lämna in K3 koncernredovisning).

Sedan föregående delrapport har vi även utvecklat efterfrågad funktionalitet i tjänsten. Nu kan programvaruleverantörerna bland annat utveckla sina programvaror för att erbjuda återkoppling och status samt möjlighet att skriva under fastställelseintyget direkt.

- **Utveckling av nya taxonomier**

Under våren 2019 kommer vi att analysera regelverket för K3 koncernredovisning för att sedan påbörja taxonomiutvecklingen under hösten 2019.

Utveckling av taxonomier för K4 och K4 koncernredovisning samt harmonisering till IFRS:s redovisningsstandard kommer att ske i nära samverkan mellan Bolagsverket, Finansinspektionen och Rådet för finansiell rapportering (RFR).

- **Förvaltning av framtagna taxonomier**

När regelverken ändras behöver taxonomierna i programvaran och Bolagsverkets tjänst anpassas. Förvaltning av taxonomierna är en nödvändighet för att tjänsten

ska vara användbar. En förutsättning är att regeringen ger Bokföringsnämnden i uppdrag och erforderliga resurser för att ansvara för förvaltning och utveckling av taxonomier för de K-regelverk de är normgivare för. Bolagsverket äger taxonomin för fastställelseintyget.

Bolagsverket önskar att regeringen:

- ger Bokföringsnämnden i uppdrag och erforderliga resurser för att ansvara för förvaltning och utveckling av taxonomier för de K-regelverk nämnden är normgivare för.

2.3 Öka användningen av tjänsten

Fram till den 31 januari 2019 har 7 000 digitala årsredovisningar kommit in till Bolagsverket via tjänsten. Det är färre än beräknat och Bolagsverket har tillsammans med programvaruleverantörerna och intresseorganisationer identifierat insatsområden som skulle förenkla för företagarna och som gör hela årsredovisningsprocessen digital. Förenklingarna avser till övervägande del förbättringar vid upprättandet av årsredovisningen och inte i tjänsten. Bolagsverket kommer samarbeta med berörda aktörer för att fokusera på tre förenklingsområden, beskrivna nedan:

Förenklingsområde 1: utökade kontroller innan årsredovisningen lämnas in

Användare ställer högre krav på service i digitala tjänster jämfört med pappershantering. Företagarna vill ha kontroll och känna trygghet i att det de lämnar in blir rätt innan de skickar in årsredovisningen. Bolagsverket kommer därför under 2019, tillsammans med programvaruleverantörerna undersöka om vi kan erbjuda utökad funktionalitet i form av kvalitetskontroller i samband med att årsredovisningen upprättas.

Förenklingsområde 2: digitala underskrifter av årsredovisningen

Idag erbjuder inte alla programvaruleverantörer möjligheten att skriva under årsredovisningen digitalt. Det innebär att företagen måste bevara ett pappersoriginal av årsredovisningen. En viktig förenkling för företagarna är därför att programvaruleverantörerna erbjuder digitala underskrifter så att hela kedjan blir digital. Bolagsverket kommer under 2019 ha en nära dialog med programvaruleverantörer om vikten av att erbjuda digitala underskrifter i sina programvaror.

Förenklingsområde 3: förbättrat stöd för företagens behov

Ett stort antal företagare anlitar ombud för att upprätta och skicka in årsredovisningen. Ombuden vill kunna skicka in årsredovisningen digitalt åt sina kunder precis som de gör på papper idag för att ha kontroll över hela kedjan. Bolagsverket kommer undersöka vad som krävs för att det ska vara möjligt för ombuden att skriva under fastställelseintyget och skicka in årsredovisningen. Bolagsverket utreder med stöd av Vinnova möjligheterna för en nationell behörighetslösning. Utredningen är i en tidig fas. Både företagare och ombud uttrycker ett stort behov av en sådan lösning.

Revisorer har lämnat synpunkter på att det är av vikt att de med säkerhet kan veta att deras revisionsberättelse fogas samman med rätt årsredovisning vid inlämningen i tjänsten. Bolagsverket kommer tillsammans med berörda aktörer att undersöka vilka eventuella

möjligheter som finns för hantering av filer i olika format och för ökad insyn i det egna utrymmet.

2.3.1 Samverkan för minskat uppgiftslämnande

För att minska företagens börda att lämna uppgifter är det av stor vikt att den finansiella informationen endast behöver lämnas en gång och sedan kan återanvändas av myndigheter och andra intressenter. Under våren 2019 kommer Bolagsverket att genomföra en utökad behovsanalys av vilka uppgifter det finns stor efterfrågan att återanvända och som kan tillgängliggöras som grunddata.

2.3.2 Kommuniera nyttan med digitaliserade årsredovisningar

Bolagsverket kommer rikta kommunikationsinsatser för att öka kännedomen om tjänsten till företagare och andra som berörs. Vi kommer att kommunicera olika fördelar till olika grupper av företagare. Många företagare ser samhällsnyttan med digital och tillgänglig finansiell information. Men det finns även företagare som inte alls använder sig av finansiell information och den gruppen behöver se direkta nyttor och vad de tjänar på att använda tjänsten.

2.3.3 Prognos ökad användning av tjänsten

Bolagsverket kommer under året att fortsätta med dialog och det nära samarbetet med programvaruleverantörer och intresseorganisationer. Tillsammans arbetar vi med olika förbättringar och med våra gemensamma utmaningar för att öka användandet av tjänsten och för att sprida kunskap om möjligheten att lämna in årsredovisningar digitalt.

I kombination med att fler programvaruleverantörer ansluter sig till tjänsten för digital inlämning av årsredovisningar och utökad funktionalitet är Bolagsverkets prognos att användningen av tjänsten kommer att öka.

3 Hur och när ett obligatorium kan införas

Innan ett obligatorium införs är det viktigt att företagen i större utsträckning väljer att lämna in årsredovisningen digitalt. Användningen av tjänsten behöver öka och vi behöver se effekter från de insatser vi nämner ovan innan vi kan fastställa en plan för obligatorium.

Regeringens mål är att samtliga årsredovisningar och koncernredovisningar ska lämnas in digitalt till Bolagsverket senast 2020. Bolagsverkets bedömning i dagsläget är att det bör vara möjligt att införa ett obligatorium för digitalt inlämnande av årsredovisningar för regelverken K2 och K3 för aktiebolag från det räkenskapsår som inleds 1 januari 2021. I så fall ska majoriteten av företagen lämna in årsredovisningen digitalt under 2022. Att införa ett obligatorium för aktiebolag som följer regelverket K3 förutsätter att programvaruleverantörerna har utvecklat sina programvaror för K3. Bolagsverkets juridiska utredning har identifierat förutsättningar för att införa obligatorium av digital inlämning av årsredovisningar samt beroenden av att vissa överväganden om bland annat undantag och övergångsbestämmelser görs.

För övriga företagsformer som inte alltid är skyldiga att upprätta årsredovisningar är det låga volymer som lämnas in per år till Bolagsverket. För dessa företagsformer behöver vi överväga om kostnaden för att ta fram taxonomier står i proportion till nyttan både för

företagen och för samhället. Bolagsverkets rekommendation är att inledningsvis enbart ta fram taxonomier och utveckla tjänsten för aktiebolag.

I delrapporten som lämnas in i februari 2020 kommer Bolagsverket att redogöra för vår bedömning av när obligatorisk digital inlämning av årsredovisningar kan införas för K3 med koncernredovisning, K4 och K4 med koncernredovisning.

Bolagsverkets bedömning av obligatorisk digital inlämning

- Det bör vara möjligt att införa obligatorium för digitalt inlämnande av årsredovisningar för regelverken K2 och K3 för aktiebolag från det räkenskapsår som inleds 1 januari 2021.
- Att avvakta med obligatorium för övriga företagsformer då kostnaden för att ta fram taxonomier inte står i proportion till nyttan med användningen då endast ett fåtal av dessa företag är skyldiga att upprätta och skicka in årsredovisning.

4 Samhällsekonomisk nytta och samordningsvinster

Under 2018 har Bolagsverket i nära samverkan med berörda myndigheter arbetat med att ta fram en gemensam och likvärdig metod för att kunna beräkna den samhällsekonomiska nyttan med digital inlämning. För att beräkna nyttan krävs en teoretisk förståelse och en förändringsteori som beskriver de förändringar, resultat och effekter som uppstår genom digitaliseringen. Under 2019 kommer en samhällsekonomisk analys att genomföras för att visa på nyttan med tjänsten. Dessutom kommer vi analysera samordningsvinsterna. Vi avser också att bjuda in Ekobrottsmyndigheten till samarbete gällande detta. Vi kommer att redovisa resultatet i delrapporten i februari 2020.

5 Standardiserad företagsrapportering, SBR

Standardiserad företagsrapportering, SBR, ger myndigheter och företag en kostnadseffektiv, säker och anpassningsbar metod för utbyte av företagsinformation mellan organisationer. Utbytet sker i en sammanhängande rapporteringskedja som bygger på öppna standarder. Det innebär att företagens administrativa börda minskar genom att den finansiella informationen de inrapporterat digitalt kan återanvändas. Bolagsverkets tjänst för digitala årsredovisningar kan ses som ett av de första stegen.

Den 8 februari 2019 träffades generaldirektörerna för samverkansmyndigheterna, där även representanter från Näringsdepartementet deltog. Vid mötet togs beslut om att tillsätta arbetsgrupper som kommer att arbeta med att ta fram rekommendationer för hur arbetet ska bedrivas vidare efter 2021 enligt regeringsuppdragets villkor. Arbetet ska även omfatta hur samordning och förvaltning av begrepp och standarder kan organiseras, samt vilka processer och tjänster för inlämnande och informationsutbyte av finansiell information mellan myndigheter och näringsliv som ska rekommenderas. Vi kommer presentera arbetet i slutrapporten i mars 2021.